

BIBLIOTEKA KRAKÓW

X 2022 | NR 10 (59)
ISSN 2544-445X

INFORMATOR CZYTELNICZO-KULTURALNY

Etnopiknik

Projekt Moc podmiejskich
tradycji s. 4

Narodowe czytanie
Ballad i romansów
z Biblioteką Kraków
s. 5

Karina Caban laureatką
Konkursu im. Anny
Świrszczyńskiej
s. 7

Na okładce: Karina Caban fot. Anna Sowińska

Redaktor naczelna: Izabela Ronkiewicz-Brągiel
Z-ca redaktor naczelnej: Paulina Knapik-Lizak

Redakcja: Jan Brodowski, Paweł Czachor,
 Artur Czesak, Anna Grychowska,
 Ludmiła Guzowska, Anna Jędrzejowska,
 Agata Lesiak, Małgorzata Kosmala,
 Greta Lemańska, Anna Ochenkowska-Olczak,
 Klaudia Maj, Janusz M. Paluch,
 Agnieszka Sabak, Ewa Strach, Anna
 Szczerbowska, Piotr Wasilewski,
 Barbara Zajączkowska
 Fotografia we wstępniku: Krzysztof Lis

Wydawca: **Biblioteka
Kraków**

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3,
 31-154 Kraków

Kontakt:

Sekretariat: tel. 12 61 89 100
 (czynny w godz. 8.00–15.30)
 E-mail: sekretariat@biblioteka.krakow.pl

Projekt graficzny: Anna Sowińska
 Skład i przygotowanie do druku: FALL, www.fall.pl

Nakład 2000 egz.

ODWIEDŹ NAS NA:

biblioteka.krakow.pl
krakowczyta.pl

facebook.com/BibliotekaKrakow
instagram.com/biblioteka.krakow

biblioteka.krakow
 #biblioteka #książka #czytambolubie #czytamy
 #czytanie #biblioteczka #czytaniebolu
 #czytambolubie #krakow #badzturystawoimmiemie

Izabela Ronkiewicz-Brągiel
 Redaktor naczelna

Do serca przytul psa...

Przyroda od wieków stanowiła jeden z istotnych motywów w literaturze i sztuce. Obecnie coraz powszechniejsze staje się zainteresowanie twórców tematyką ekologiczną, a ich dzieła znajdują duże grono odbiorców. Pojawił się nawet termin „ekoliteratura”, który obejmuje różne formy i gatunki adresowane do czytelników w różnym wieku. Autorzy nie tylko opisują piękno i tajemnice świata natury, ale zwracają uwagę na krzywdę, którą człowiek wyrządza jej i sobie. Niektórzy posuwają się jeszcze dalej, rysując przed czytelnikiem apokaliptyczną wizję zemsty przyrody na jej oprawcach.

Październik jest idealnym miesiącem, by zastanowić się nad naszym stosunkiem do przyrody, szczególnie do zwierząt. Już w pierwszych dniach obchodzimy zarówno Światowy Dzień Dobroci dla Zwierząt, jak i Europejski Dzień Ptaków, Światowy Dzień Zwierząt Hodowlanych oraz Dzień Ustawy o Ochronie Zwierząt. Być może będzie okazja do przeczytania książki popularnonaukowej, komiksu, powieści z nurtu eko-kryminału lub eko-futuryzmu czy sięgnięcia po tekst poetycki, który zwiększy naszą wrażliwość i świadomość, da impuls do uważniejszej obserwacji oraz analizy procesów zachodzących we współczesnym świecie.

W październiku zachęcamy też do sięgnięcia po tomiki poezji oraz do udziału w XII edycji Nocy Poezji. Jednym z ciekawszych wydarzeń będzie organizowane przez Bibliotekę w sali Baltazara Fontany spotkanie z Kariną Caban, tegoroczną laureatką Konkursu im. Anny Świrskiej na Książkowy Debiut Poetycki, które poprowadzą Bronisław Maj i Małgorzata Lebda. Szczegółowy program znajduje się na stronie internetowej Krakowskich Nocy. Serdecznie zapraszam.

Izabela Ronkiewicz-Brągiel

Filia nr 56 | os. Zgody 7

Filia nr 56 Biblioteki Kraków powstała w 1962 roku, jako Filia nr 4 Miejskiej Biblioteki (dla dorosłych) oraz Filia nr 5 (dla dzieci i młodzieży). Od 1995 roku obie działały w strukturze Nowohuckiej Biblioteki Publicznej w Krakowie, a w 2012 zostały połączone w jedną filię. Od 2017 roku biblioteka jest Filią nr 56 Biblioteki Kraków. Oddziały dla dorosłych i dla dzieci mieszczą się w osobnych lokalach po przeciwnych stronach bloku. Pomieszczenia zostały zaprojektowane przez Janusza Trzebiatowskiego, który w założeniach architektonicznych przeznaczył je na bibliotekę: parter na wypożyczalnię, a antresolę na czytelnię. Biblioteka w Alei Róż, jak ją nazywają mieszkańcy, angażuje się w inicjatywy lo-

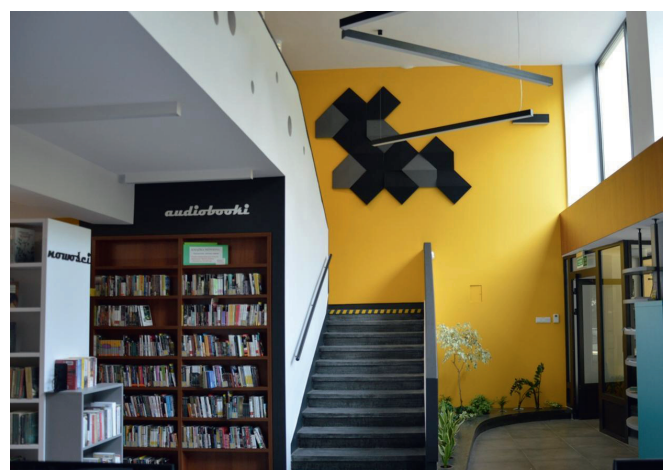
kalnej społeczności. Bibliotekarze współpracują z lokalnymi szkołami, przedszkolami, ośrodkami kultury, stowarzyszeniami oraz z Radą Dzielnicy XVIII. Filię odwiedzali bibliotekarze z kraju i zagranicy.

przez instruktorów Polskiego Centrum Ori-
gami. Szczególnie ważna jest współpraca z osobami niepełnosprawnymi, dlatego od wielu lat organizowane są zajęcia dla dzieci z Przedszkola nr 100, Szkoły Specjalnej nr 2, członków Stowarzyszenia Pomocy Socjalnej Gaudium et Spes, a także Polskiego Związku Głuchych. Przygotowywane są też wernisaże prac malarskich i rękodzieła artystycznego osób z niepełnosprawnością. Filia prowadzi też rozbudowaną działalność z zakresu edukacji ekologicznej, od 2014 roku prowadzi zbiórkę baterii i elektrośmieci, lekcje o prawach zwierząt, a we współpracy ze Stowarzyszeniem Dog Rescue również zbiórkę karmy dla zwierząt. Pracownicy filii uczestniczyli w wielu projektach, m.in. „Moje silne drzewo”, „Edukacja globalna”. Cyklicznie organizowane są warsztaty manualne dla seniorów w cyklu „Środek motyka”, a także tematyczne prelekcje. Rodzice z dziećmi do 6. roku życia uczestniczą w spotkaniach Klubu Słuchającego Malucha. Za ich organizację Filia nr 56 dwukrotnie otrzymała nagrodę w plebiscycie „Słoneczniki”.

Obecnie biblioteka posiada 40 805 woluminów książek, 6475 audiobooków, 315 gier planszowych. Udo-
stępnia także czytniki e-booków, kody do platformy e-booków, a także odtwarzacze książek mówionych dla osób niewidomych, tzw. Czytaki. W bieżącym roku filia obchodziła 60. urodziny, z tej

okazji życzymy Czytelnikom, by w bibliotece w Alei Róż zawsze znajdowali wspa-
niałe książki, audiobooki, gry planszowe i elektroniczne, a także aktywnie uczestniczyli w organizowanych wydarzeniach. Zapraszamy do Filii nr 56! Przyjdiesz i już zostaniesz!

| Beata Szydłowska-Kozak

os. Zgody 7
31-949 Kraków
Oddział dla dorosłych
tel. 12 644 40 72
e-mail: filia_56@biblioteka.krakow.pl
Oddział dla dzieci
tel. 12 642 16 43
e-mail: filia_56_dzieci@biblioteka.krakow.pl

Godziny otwarcia:

poniedziałek 8:30 – 19:00
wtorek 8:30 – 19:00
środa 8:30 – 19:00
czwartek 12:00 – 19:00
piątek 8:30 – 19:00
sobota 9:00 – 14:00

księgozbiór dla dorosłych, dzieci i młodzieży
• audiobooki • gry planszowe i elektroniczne
• PlayStation • czytniki e-booków • odtwarzacze książek mówionych dla osób niewidomych • czasopisma • stanowiska komputerowe • dostęp do Wi-Fi

Etnopiknik

27 sierpnia w ogrodzie Biblioteki Głównej zorganizowano wydarzenie plenerowe – etnopiknik nawiązujący do tradycji dożynek. W wydarzeniu wzięły udział koła gospodyń wiejskich uczestniczące w konkursie *Wieńce, bukiety, zielniki*, twórczynie ludowe – Anna Krzanik i Mieczysława Pasternak, które przygotowały pokaz i warsztaty haftu, koronki klockowej oraz biżuterii koronkowej. Maurycy Polaski, aktor, konferansjer, pedagog, opowiedział o regionalizmach i zawłościach języka polskiego. Dzieci wzięły udział w warsztatach tańca ludowego prowadzonych przez Katarzynę Gizę-Szpakowicz. Pokaz trady-

ków na potańcówkę. Członkinie Koła Robótek Ręcznych „Szydełko” działającego przy Polskim Związku Głuchych przygotowały pokaz mody koronkowej. O historii i tradycjach Krakowskiego Bractwa Kurkowego opowiedział prof. Czesław Dźwigaj (król kurkowy 2007/2008). Uczestnicy konkursu fotograficznego *EtnoKraków* poznali jego wyniki oraz odebrali nagrody. Prace zgłoszone do konkursu zaprezentowano na wystawie plenerowej. Uczestnicy etnopikniku obejrzeli również zielniki, wieńce dożynek i tradycyjne bukiety, które zgłoszono do konkursu *Wieńce, bukiety, zielniki*. Komisja konkursowa dokonała oceny prac, wy-

można było zapoznać się z ofertą Antykwariatu Abecadło, wziąć udział w warsztatach rękodzielniczych przygotowanych

cyjnych oczepin weselnych przygotowała członkowie Teatru Regionalnego Złoty Róg działającego przy Towarzystwie Przyjaciół Bronowic, pokaz uzupełniony został występem kapeli i zaproszeniem uczestni-

łoniono laureatów, a następnie wręczono nagrody. Finałowym wydarzeniem był występ Aleksandra „Makino” Kobylińskiego, krakowskiego barda i lidera kapeli „Andrusy”, który wykonał znane podmiejskie piosenki, zaprosił uczestników do wspólnego śpiewu i tańca, opowiedział o podmiejskich tradycjach i folklorze. Podczas pikniku

przez bibliotekarzy oraz w grach i zabawach z dawnych lat. Etnopiknik zorganizowano w ramach projektu *Moc podmiejskich tradycji* dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: EtnoPolska. Edycja 2022.

| Paulina Knapik-Lizak

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

**NARODOWE
CENTRUM
KULTURY**

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: EtnoPolska. Edycja 2022

Narodowe Czytanie 2022

Narodowe Czytanie *Ballad i romansów* z Biblioteką Kraków

Słowa wybitnego polskiego pisarza Witolda Gombrowicza – *jak twierdzić, że Słowacki lub Mickiewicz zachwycają, gdy nie zachwycają* – nie znalazły potwierdzenia podczas tegorocznej edycji akcji Narodowego Czytania z Biblioteką Kraków.

W sobotę 3 września na wspólnym czytaniu zbioru poezji *Ballady i romanse* Adama Mickiewicza, wybranego przez Prezydenta RP do ogólnopolskiej lektury, publiczność zebraną w altanie na krakowskich plantach ujęła szczególnie niekonwencjonalna interpretacja wierszy *Romantyczność*, *To lubię* i *Pani Twardowska* w wykonaniu aktorów Teatru Ab Intra. W klimat wydarzenia wpisali się także czytający *Świteziankę* przedstawiciele władz miasta oraz krakowskich instytucji kultury: Małgorzata Jantos – radna miasta Krakowa, Robert Piaskowski – pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. kultury, Agnieszka Staniszevska-Mól – dy-

**NARODOWE
CZYTANIE**

rektor Biblioteki Kraków, Adolf Weltschek – dyrektor Teatru Groteska, Janusz Mika – pisarz, Dominika Kasprowicz – dyrektor Instytutu Kultury Willa Decjusza, Jerzy Fedorowicz – zastępca dyrektora Teatru Ludowego w Krakowie, Rafał Komarewicz – przewodniczący Rady Miasta Krakowa, Joanna Mrowiec – zastępca dyrektora Muzeum Armii Krajowej w Krakowie. Grono czytających uzupełniali laureaci konkursu „Czytelnik Roku” oraz bibliotekarze, którzy przedstawili balladę *Lilije*, i aktor Wojciech Trela czytający *Powrót taty i Do przyjaciół*. Po zakończeniu

wspólnej lektury jej uczestnicy udali się pod pomnik Mickiewicza na Rynku Głównym, by oddać hołd wieszczowi, a w niedzielę wzięli udział w literackim spacerze po Krakowie prowadzonym przez licencjonowaną przewodniczkę Alicję Ziolo.

Przedsięwzięcie Biblioteki Kraków wsparli partnerzy: Krakowskie Forum Kultury, Teatr Bagatela, Teatr Ludowy oraz Nowohuckie Centrum Kultury.

| Piotr Wasilewski

Tydzień wyszehradzki

We wrześniu w ramach projektu *Rodzinne podróże po literaturze* dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury zorganizowano tydzień wyszehradzki, w czasie którego promowano literaturę czeską, słowacką, węgierską i polską. Czytelnicy spotkali się z Aleksandrem Kaczorowskim – autorem książki *Praski elementarz*, a także z Weroniką Gogolą – autorką książki *Ufo nad Bratysławą*. O Czechach i Słowacji opowiedziała Zofia Jurczak – kulturoznawczyni i autorka bloga *podrozepokulturze.pl*. Najmłodsi spotkali się z Małgorzatą Strzałkowską – autorką opowieści o czeskim Kreciku, a także Małgorzatą Ruszkowską i Klaudią Kozińską – autorką oraz ilustratorką książki *Dobra nasza! Polska. Przewodnik dla dzieci*.

Cudowny jeleń. Baśnie węgierskie, zaprosiła do udziału w warsztatach artystycznych. Biuro Podróży „Obieżyświat” zachęcało do udziału w grach i zabawach pochodzących z państw Grupy Wyszehradzkiej. Bibliotekarze przygotowali warsztaty plastyczne tworzenia kotylionów w barwach narodowych Czech, Słowacji, Węgier i Polski, a także kogutów inspirowanych jedną z baśni węgierskich. Ponadto można było zagrać w czeską grę *Grody*. Ostatnim punktem programu był występ Zespołu Folklorystycznego „Hajduki” z Łapsz Wyżnych, który zaprezentował tańce ludowe i przyśpiewki pochodzące z regionu Spisza, a także tańce pochodzące z różnych regionów Słowacji. Występ uświetniła muzyka w wykonaniu Kapeli Gryglaków.

| Paulina Knapik-Lizak

Tydzień wyszehradzki podsumowano piknikiem w ogrodzie Biblioteki Głównej. Uczestnicy wysłuchali *Bajki o prawdziwym Szewczyku Dratewce* zaprezentowanej techniką kamishibai. Największym zainteresowaniem cieszyło się przedstawienie teatralne *Przygody Krecika* przygotowane przez aktorów Studia Teatralnego KRAK-ART. Marianna Jagoda, ilustratorka książki

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

Karina Caban

laureatką Konkursu im. Anny Świrszczyńskiej

W tym roku odbyła się 9. edycja Konkursu im. Anny Świrszczyńskiej na Książkowy Debiut Poetycki. Jury obradujące w gronie: dr Bronisław Maj (przewodniczący), prof.

Krzysztof Biedrzycki, dr hab. Dorota Kozicka, prof. UJ, oraz dr Małgorzata Lebda, po zapoznaniu się ze 117 zestawami wierszy, za najlepszy uznało tom poetycki Kariny Caban: *wiersze opowiadające o sytuacji egzystencjalnej podmiotu nagradzamy za oryginalną narrację poetycką, w której cielesność i wielkie emocje umiejętnie łączą się z dystansem i poetyckim namysłem*. Karina Caban zajmuje się promocją książek w krakowskim wydawnic-

twie. W 2022 roku była nominowana do nagrody głównej w Konkursie Poetyckim Fundacji Duży Format. Jak dotąd publikowała m.in. w „Helikopterze”. Mama, nurkini i dogoterapeutka.

Serdecznie zapraszamy na spotkanie promocyjne tomu *Dużo drobnych* Kariny Caban – który ukazuje się jako nagroda główna w Konkursie im. Anny Świrszczyńskiej na Książkowy Debiut Poetycki – 8 października (sobota), godz. 16:30, Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”. Spotkanie poprowadzą: dr Bronisław Maj i dr Małgorzata Lebda.

Organizatorami konkursu są Biblioteka Kraków oraz Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Miasta Krakowa.

| Anna Gregorczyk

W tym roku odbyła się 9. edycja Konkursu im. Anny Świrszczyńskiej na Książkowy Debiut Poetycki. Jury obradujące w gronie: dr Bronisław Maj (przewodniczący), prof.

Noc Poezji 2022

Biblioteka Kraków zaprasza 8 października do udziału w XII edycji Nocy Poezji. Wśród propozycji dla dorosłych znalazło się spotkanie autorskie z Kariną Caban, laureatką 9. edycji Konkursu im. Anny Świrszczyńskiej na Książkowy Debiut Poetycki 2022, połączone z promocją zwycięskiego tomiku pt. *Dużo drobnych*. Zorganizowane zostanie także spotkanie z uczestnikami Peronu Literackiego Biblioteki Kraków, czyli warsztatów literackich dla tych, którzy piszą i chcą szlifować swój talent. Spotkania odbędą się w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”. Czytelnicy odwiedzający Filię nr 21 będą mogli wziąć udział w zabawie poetyckiej *Uwolnij słowa* polegającej na indywidualnym lub zespołowym stworzeniu własnego utworu. Jej uczestnicy otrzymają specjalne pudełko z ukrytymi słowami pochodzącymi z wierszy znanych poetów. Zadaniem będzie ułożenie z dostępnych słów nowego autorskiego wiersza, który zaprezentowany zostanie w galerii poetyckiej, przygotowanej specjalnie na tę okazję. W Bibliotece Głów-

nej dla najmłodszych oraz dla ich rodziców przygotowane zostaną międzypokoleniowe warsztaty literacko-plastyczne polegające na tworzeniu artbooka, czyli autorskiej książki budowanej na podstawie wybranego wiersza. W Filii nr 56 mali czytelnicy spotkają się z Agnieszką Frączek, autorką książek dla dzieci, m.in. *A to feler! O tym, jak Jan Brzechwa został bajkopisarzem* oraz *KAP, CAP,*

CHLAP i inne wierszyki logopedyczne, Dziadki i dziatki, czyli o słowach starych i nowych. Zapisy na wydarzenia za pośrednictwem formularza dostępnego na www.biblioteka.krakow.pl. Projekt zrealizowano przy udziale finansowym Miasta Kraków.

| Paulina Knapik-Lizak

Kraków

KRAKOW
UNESCO CITY
OF LITERATURE

KRAKOWSKIE
noce

Tu się kitu nie wciśnie

Rozmowa z dr. Markiem Michalakiem o jego najnowszej książce *Opowieści o tym, co w jest w życiu ważne*

Greta Lemańaite: Co jest w życiu ważne?

Marek Michalak: To trudne pytanie i każdy może udzielić na nie innej odpowiedzi. Ja w swojej książce zwracam uwagę, że istotne jest to, co jest ważne dla młodych ludzi. W tej książce są subiektywnie wybrane wartości, które próbowałem przybliżyć poprzez przygody młodych bohaterów – Julki i Miłosza, poprzez ich dialogi i przemyślenia. Polskie dzieci na pytanie o to, co jest dla nich najważniejsze, na pierwszym miejscu wymieniają rodzinę. Natomiast następną w kolejności jest zawsze przyjaźń, a zaraz potem pojawia się tolerancja, dzisiaj coraz częściej są to jeszcze: pokój, bezpieczeństwo, zdrowie, rzeczywistość, świat. Jako Rzecznik Praw Dziecka często pytałem młodzież, jakie prawo dziecka jest dla nich najistotniejsze. Wymieniali prawo dziecka do wyrażania własnego zdania i prawo do prywatności. Być może i dziś najważniejsze są te wartości, których nam brakuje.

Książka jest bardzo ciepła. W akcji biorą udział mama i tato, Miłosz i Julka, babcia i dziadek, no i przyjaciele całej rodziny.

Miłosz i Julka to moje dzieci i wiele ich przygód jest opisanych na kartach tej książeczki. Ale nie jest to książka biograficzna, chociaż nigdy by się nie ukazała, gdyby córka i syn nie przeczytali jej jako pierwsi i nie zaakceptowali tego, co o nich napisałem. No, bo ja tam piszę o emocjach, o przemyśleniach i gdyby oni nie zechcieli, nie zaakceptowali pokazania tych emocji, nie mógłbym tego upublicznić. Praca nad książką kosztowała mnie bardzo dużo wysiłku. Dla dzieci trzeba zupełnie inaczej pisać. Tu się kitu nie wciśnie. Tutaj nie ma jakichś poprawności politycznych czy innych, wszystko musi wychodzić z głębi serca. Jak tak nie będzie, to młodzi ludzie od razu to wyczują i odrzucą.

Jak się testuje książki dla dzieci?

Zaczynamy im czytać. Jeśli po pierwszej stronie się nie znudzą, no to jest super. Młody człowiek nie weźmie czegoś, co jest dla niego nieciekawe. A poza tym jest to książka o wartościach. Więc jest jeszcze o tyle trudniejsza, że tutaj mówimy o poważnych rzeczach, o tym, co nas otacza, co jest istotne, co w sercu gra. Książka jest przede wszystkim dla młodych ludzi, ale starałem się, żeby to nie była pedagogizująca lektura, pouczająca wprost, bo sam tego nie lubię i wiem, że

dzieci też nie. Zamysł był taki, żeby zachęcać do rozmowy. To są krótkie opowiadania, które zajmują kilka minut, a potem można rozmawiać, coś narysować, dopisać, jednym słowem wykorzystać w dowolny sposób.

Kiedy mówimy o wartościach, to wszystkie wydają się ważne. Okazuje się jednak, że różnie je widzimy, różnie interpretujemy, a bardzo często w ogóle o nich nie rozmawiamy, nie nazywamy. Często dlatego, że nie umiemy. Wszyscy podświadomie wiemy, że trzeba rozmawiać. Młody człowiek nie może zostać sam z problemem, bez odpowiedzi na nurtujące go pytania.

W książce omawiasz wartości podstawowe, jak miłość, odwaga, nadzieja... Ale mówisz także o sprawach, które nie zawsze są dla nas wartości.

Odpoczynek, czas wolny, poczucie humoru. Tak, to wszystko jest dla nas bardzo ważne. Istotne, żeby również te wartości wyciągnąć na światło dzienne i uświadomić ich znaczenie dla nas wszystkich. Oczywiście, najczęściej jako wartości wymieniamy odwagę, miłość, patriotyzm. Tyle że na przykład jak mówimy *miłość*, to kojarzy nam się wszystkim podobnie, ale już *patriotyzm* jest pojęciem zupełnie abstrakcyjnym. Szczególnie w dzisiejszej rzeczywistości. Więc te moje opowiadania również są o miłości i patriotyzmie, ale wielu osobom wyda się, że z zupełnie innej perspektywy. Ktoś żyjący przyzwyczajony, kto nie krzywdzi innych też jest patriotą, bo buduje w swojej ojczyźnie przyjazną rzeczywistość. Ja bym chciał, żeby młodzi ludzie mieli poczucie właśnie takiego patriotyzmu.

W książce mówisz również o Irenie Sendlerowej, Januszu Korczaku, Henryce Krzywonos i Władysławie Bartoszewskim. To są osoby, które wywarły mocny wpływ na naszą rzeczywistość. A Twoje autorytety?

To są właśnie moje autorytety. Najbardziej bliski jest mi Janusz Korczak. Ja mam takie poczucie, jakby on mi towarzyszył, czasami gdzieś coś tam podpowiadał. Kiedy na przykład piszę referat, to sam się łąpię na tym, że myślę: jak on by to ujął, jak by napisał? To był świetny, wrażliwy i mądry wychowawca. Nieraz na głupie pytanie potrafił mądrze odpowiedzieć i zamknąć dyskusję, a nieraz zachęcić do dalszych poszukiwań. Niczego nie narzucał. Taki był Korczak.

Można śmiało powiedzieć, że jesteś kontynuatorem i realizatorem idei korczakowskich.

Chciałbym nie pozwolić o nim zapomnieć. Bo często szukamy gdzieś daleko, jakichś wielkich filozofów, mędrców, pedagogów czy innych ludzi, którzy coś wielkiego po sobie pozostawili. A mamy ich w najbliższym otoczeniu. Chciałbym pokazać wielkość Korczaka nie tylko dlatego, że w chwili próby zachował się heroicznie. Najważniejsze jest według mnie to, jak żył i co napisał. To najcenniejsze, co po nim zostało, jest niematerialne. A fizycznie... zostały po nim tylko okulary.

Kilka opowiadań z tej książki prawie natychmiast ukazało się w języku ukraińskim. To taki błyskawiczny odzew na zaistniałą sytuację?

Tak, pojawiła się nagła potrzeba, żeby dać poczucie bezpieczeństwa. A tu mówimy o wartościach. Bardzo często jest tak, że w jednej ławce siedzą dziecko mówiące po polsku i dziecko mówiące po ukraińsku. Każde czyta to samo opowiadanie w swoim języku. Trzeba mieć świadomość, że każdy ma prawo do własnej tożsamości. I my to szanujemy.

Byłeś do niedawna najmłodszym Kawalem Orderu Uśmiechu. Czym dla Ciebie jest uśmiech?

Czymś więcej niż grymas twarzy. Ważny i piękny jest uśmiech szczery, wychodzący z głębi serca. Ludzie często myślą, że Order Uśmiechu dostaje ten, kto się dużo uśmiecha. Ale tak nie jest i nie za to się dostaje ten order, tylko za coś o wiele trudniejszego – za umiejętność wywołania uśmiechu na twarzach dzieci.

| Rozmawiała Greta Lemańaite

Dr Marek Michalak – Kanclerz Międzynarodowej Kapituły Orderu Uśmiechu, Rzecznik Praw Dziecka (2008–2018).

Kot jaki jest, każdy widzi

Koty to gatunek niezwykły, który już od czasów starożytnych fascynował ludzi. Jego wyjątkowe cechy sprawiły, że nadawano mu nawet symbolikę magiczną (podnosząc go czasem do rangi bóstwa) – choć nie zawsze pozytywną (w jego dziejach zdarzały się również mroczne okresy).

Audiobook *Oto kot* Pauliny Wierzyby w interpretacji Anny Dudziak-Klempki, który Czytelnicy mogą znać dzięki wydanej kilka lat wcześniej książce papierowej, to minikompendium na temat jednego z najbardziej tajemniczych i inteligentnych zwierząt udomowionych przez człowieka. Autorka przytacza fakty i ciekawostki ze świata kotowatych. Bierze pod lupę kocią anatomię, sposoby komunikacji, osobowość, a także omawia pokrótce najbardziej znane gatunki dzikich kotów i rasy domowe – podając przy tym przykłady kocich rekordzistów. Wszystko po to, aby przybliżyć nam niezwykłość tych stworzeń.

Jaki jest największy i najmniejszy kot na świecie? Ile lat miał najstarszy przedstawiciel tego gatunku? A który jest najlepszym skoczkiem? Kto przepisał część fortuny swojemu zwierzakowi? Która rasa jest najbardziej leniwa? Czy istnieje coś takiego jak *kotopies*? Czego naukowcy jeszcze nie wiedzą o kotach? Odpowiedzi na te pytania na pewno znajdziecie w tym stworzonym z humorem audiobooku. To idealna propozycja zarówno dla małych, jak i dużych miłośników tych zwierząt, zwłaszcza że na koniec autorka przygotowała niespodziankę – quiz, w którym można sprawdzić, jakim byłoby się kotem, oraz zabawę słowną dla dzieci.

| Anna Ochenkowska-Olczak

PAULINA WIERZBA

OTO KOT

Storybox.pl | Piaseczno 2021

O pewnej kosmitce

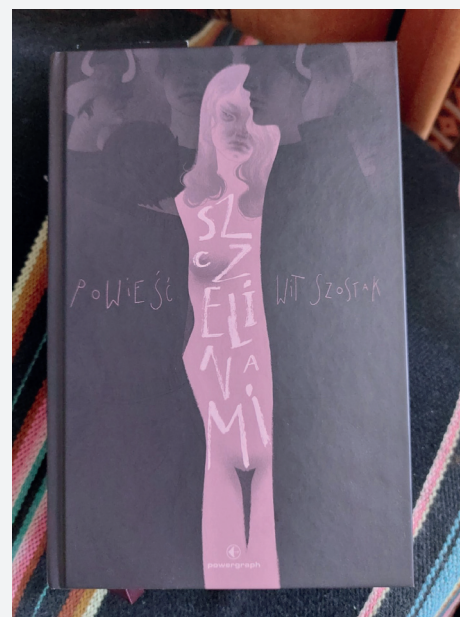
Co byście zrobili, gdyby nagle na progu waszego domu pojawiła się kosmitka, a raczej dziewczynka w piżamie podająca się za przyszkę z innej planety? W takiej właśnie sytuacji znalazła się bohaterka książki *Tam, gdzie las spotyka się z niebem* Glendy Vanderah. Joanna Tale, bo o niej tu mowa – studentka ornitologii, po stracie matki i ciężkich przeżyciach związanych z chorobą nowotworową – pod pretekstem badań nad łuszczykami indygowymi przeprowadza się do wynajętego na czas prac badawczych domku w głąszy. Pewnego wieczoru na progu jej domu staje mała, wychudzona i brudna dziewczynka, która mimo prośb i usilnych namawiań nie zamierza wrócić do własnego domu, twierdząc, że jest mieszkańcem innej planety – Galaktyki Wiatraczek. Zaręcza dodatkowo, że pożyczyła sobie ciało od nieżyjącego dziecka i wróci na swoją planetę po ujrzeniu pięciu cudów na ziemi. Ursa, bo tak ma na imię dziewczynka, ucieka za każdym razem, kiedy wzywana jest policja, i po jakimś czasie wraca jak bumerang. Dziwne wydaje się też to, że nikt nie zgłasza zaginięcia dziecka odpowiedzialnego rysopisowi małej. Dziewczynka-kosmitka stopniowo zaprzyjaźnia się z Jo, a potem z jej sąsiadem Gabem. Czy Ursa naprawdę przybywa z innej planety i jaki będzie miała wpływ na życie spotkanych przez siebie ludzi? Przekonajcie się sami. Przyznam, że do pewnego momentu sama nie byłam pewna, czy jest to fantastyka, czy inny rodzaj powieści. Książka jest świetnie skonstruowana, nie brak tu wątków kryminalnych, obyczajowych oraz fantastycznych, ale tylko z pozoru. Jej autorka poruszyła niezmiernie ważne i trudne tematy, takie jak samotność, depresja, różne życiowe traumy. Powieść ma przy tym bardzo pozytywny i optymistyczny wydźwięk. Mówi nam o tym, że choćby było nie wiem jak źle, są sposoby, by dalej z podniesioną głową iść do przodu.

| Anna Jędrzejowska

GLENDY VANDERAH

TAM, GDZIE LAS SPOTYKA SIĘ Z NIEBEM

Warszawskie Wydawnictwo Literackie Muza | Warszawa 2022

Nierecenzja

Jeśli sięgniecie po książkę *Szczelinami* Wita Szostaka, nie odkładajcie jej od razu na półkę. Niech was nie przeraża bez mała czterysta stron. Dajcie szansę tej pięknej i wzruszającej historii rozgrywającej się w Krakowie, Krzeszowicach i Rdozowie, a opowiadanej przez... narratorkę. Tak – to jest opowieść kobiety napisana przez mężczyznę! To prawda – trochę inaczej, bo w postaci poetyckich „niewierszy”. Pełnia życia zawarta na jej kartach musi pobudzać wyobraźnię czytelnika wśród niedopowiedzeń przeciskających się nawiasowymi szczelinami. Proza codzienności, dziecięce lęki, pierwsze zaurazowania, miłosne uniesienia, cierpienie i ból, w końcu odchodzenie bliskich i pustka... Tak toczy się opowieść strona za stroną, niewiersz za niewierszem... Ani się obejrzymy, gdy przeczytamy ostatni tekst. Czy pocujemy ulgę? Wątpię... Ta książka jest swoistą platformą, która pobudza do szerokiej dyskusji. Mam nadzieję, że nie tylko wśród krytyków, ale i czytelników – zaurazowanych, czujących się wyprowadzonymi w pole czy zniesmaczonych? Wszak to prowokacja, bo niby w tytule powieść, ale pisana nie prozą, a niewierszami! Autor przyznaje w jednej ze szczelin nawiasowych, że (*niewiersze są ślepo niewierne / i w tym cała moja nadzieja*).

| Janusz M. Paluch

WIT SZOSTAK

SZCZELINAMI. POWIEŚĆ

Powergraph | Warszawa 2022

W Wilczej Dolinie

Potężna puszcza, którą włada groźny leszy. Głębokie jezioro i mieszkające w nim topielice. Ruiny zamku na wzgórzu, z którego niegdyś całą okolicą rządili siejący postrach Wilkarowie. Witajcie w Wilczej Dolinie.

Marta Krajewska zapewnia, że jest zakochana w kulturze Słowian, a jej trylogia o Vendzie tylko to potwierdza. Autorka wykreowała świat, który choć fantastyczny, zdaje się być na wyciągnięcie ręki. Plastyczne opisy niewielkiej starej wsi sprawiają, że czytelnik zdaje się sam przechadzać błotnistym traktem, zaglądając do drewnianych chat, z których unosi się zapach pieczonych podptomyków, a staruszkowie siedzący na ławach zbitych z nieheblowanych desek snują swoje bajedy.

Venda to młoda kobieta, która zamieszkuje obrzeża wsi wraz z mężczyzną pełniącym rolę Opiekuna, czyli strażnika wioski przed wszelkim złem, które mogłoby jej zagrozić. Kiedy jednak przepada bez wieści, jego obowiązki zmuszona jest przejąć Venda, tylko z pozoru przygotowana do pełnienia roli, jaką wyznaczili jej górale.

Wszystko jeszcze bardziej się komplikuje, gdy w okolicy pojawia się DaWern – ostatni z prastarej, przerażającej rasy Wilkarów. Starzy mówią, że oto w Wilczej Dolinie zaczyna wypełniać się pewne starożytne prośtwo.

Tak oto zaczyna się ta historia, która przez kolejne tomy prowadzi nas do epickiego, zaskakującego końca. Idealna lektura na jesienno-zimowe zaczytanie, a zatem... idź i czekaj mroźów.

| Agnieszka Woś

M. KRAJEWSKA
IDŹ I CZEKAJ MROŹÓW. WILCZA DOLINA
Genius Creations | Bydgoszcz 2016

O kuchni... bez kuchni

Nie jest to typowa książka kulinarna. Jeżeli szukamy przepisów na znane i nieznanne dania z kraju Kwitnącej Wiśni, to – niestety – wybraliśmy złą książkę. Jeżeli natomiast chcemy dowiedzieć się o tradycyjnych i nowoczesnych potrawach kuchni japońskiej, to jesteśmy na właściwej drodze.

Autorka z ogromną pasją opowiada o historii japońskiej sztuki kulinarnej. Otóż to – sztuki. Bo jak inaczej można by opisać te z misterną precyzją wyczarowane elegancie aranżacje *sashimi*, *nigirizushi*, *tekka maki*, kostki *tofu* czy śnieżnobiałych ciasteczek *mochi*. W oparciu o bogaty materiał źródłowy przybliżona została historia potraw, które obecnie uznajemy za typowo japońskie, a w rzeczywistości są efektem *fusion cuisine* – mieszanki kuchni chińskiej, portugalskiej, holenderskiej, a w ostatnim stuleciu również ogólnoeuropejskiej.

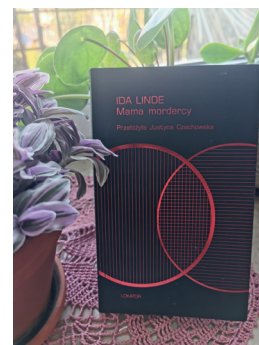
Autorka przedstawiła nie tylko rys historyczny poszczególnych potraw. Równie ciekawie opisała różnorodne techniki przygotowania tradycyjnych dań kraju Wschodzącego Słońca, a także historię używania pałeczek oraz „kodeks” postępowania się nimi. W trakcie fascynującej lektury poznajemy też obyczaje żywieniowe Japończyków, filozofię jedzenia, zapoznajemy się z tradycjami świątecznymi, sposobami podania potraw, zagłębiamy się też w dzieje kuchni dworskiej i samurajskiej.

Liczne odniesienia do japońskiej literatury i poezji z powodzeniem uzupełniają interesująco opisany świat kulinariów japońskich.

Wspaniała lektura, zachęcająca do zgłębiania tajników historycznej i współczesnej – nie tylko kulinarnej – kultury Japonii.

| Greta Lemanaite

IWONA KORDZIŃSKA-NAWROCKA
JAPOŃSKA KULTURA KULINARNA
Polska Fundacja Japonistyczna
| Warszawa cop. 2018

Każda mama jest potencjalnie mamą mordercy

Dlaczego to zrobić? Może przez nią? Być może bagatelizowała niepokojące sygnały? Nie okazywała *swojemu chłopcu* wystarczająco dużo troski? Całe jej życie podporządkowane było obawom i lękom przed tym, że coś złego się stanie. Cała składała się ze strachu, który trzymał ją jak na smyczy. Nie mogło być inaczej – stała się mamą mordercy. Zbrodnia syna już na zawsze zmieniła jej sposób myślenia o sobie, zaburzając poczucie tego, kim jest.

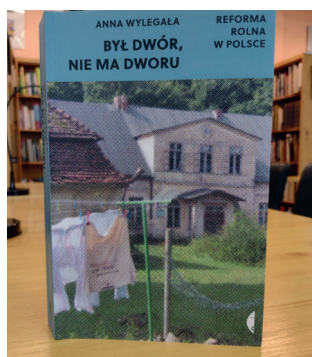
Poetycka powieść Idy Linde to zlepek skrajnych emocji. Ta niewielkich rozmiarów książka daje wgląd w życie i myśli bohaterów, których losy z każdym zdaniem stają się coraz bardziej zagmatwane. Fabuła książki płynie wolno przez kolejne zdarzenia, łącząc się z tym, co ukryte – fantazjami, myślami i wyobrażeniami postaci. Przez to „falowanie” historii pisarka pokazuje, z ilu warstw się składamy, jak skomplikowane są nasze związki wewnętrzne oraz relacje z innymi ludźmi.

Linde stawia w swojej powieści pytania o granice miłości, lojalności i oddania. Wokół tych pojęć historii pełne napięć, które zostają z czytelnikiem na długo po lekturze. Kolejnym tematem, wokół którego koncentruje się punkt ciężkości tej powieści, jest balansowanie pomiędzy życiem a śmiercią. Tytułowa mama mordercy krząta się po omacku w świecie, który po zbrodni *jej chłopca* nie jest już taki sam.

Serdecznie zachęcam do skonfrontowania się z tą powieścią Linde i do zapoznania się z pozostałą twórczością tej szwedzkiej poetki i pisarki. W Polsce jej książki wydawane są nakładem krakowskiego wydawnictwa Lokator w tłumaczeniu Justyny Czechowskiej.

| Klaudia Maj

IDA LINDE
MAMA MORDERCY
Lokator | Kraków 2019

Chłop w pałacu

Dwór w kulturze i świadomości polskiej jest jednym z najważniejszych symboli. Jednocześnie powojenne losy ziemiaństwa oraz skutki nieudolnie przeprowadzonej reformy rolnej są trudną kartą naszej historii, której do tej pory należycie nie uregulowano. Jest to również okres słabo zbadany przez historyków. Monografia Anny Wylegały próbuje po części tę lukę zapętnić.

Celowa likwidacja ważnej części organizmu społecznego i gospodarczego, jakim było ziemiaństwo, spowodowała chaos. Na wsi panował głód ziemi oraz chęć zadośćuczynienia za wieki wyzysku i niewolniczej pracy. Chętnych było więcej niż samej ziemi, co doprowadziło do nieuczciwej walki, niesprawiedliwości i rozwiązywania sprawy w typowo polski sposób – ziemię otrzymywało się za *bimber* i *kielbasę* lub załatwiało dla rodziny. W konsekwencji ci najbardziej potrzebujący często nie otrzymywali nic. Wojny o grunt ciągnęły się przez lata, co pogłębiło lokalne podziały. Powstało wiele nierentownych i karłowatych gospodarstw, które nie były w stanie się utrzymać. PGR-y i spółdzielnie autorka nazywa *powojenną kontynuacją folwarku*. Chłopi uważali, że ziemia im się po prostu należy, zdawali sobie jednak sprawę, że reforma została przeprowadzona źle. Na wsi nie świętuje się rocznic reformy, pamięta się za to dwór i pana jako świat idealny, bezpowrotnie utracony. Emancypacja chłopska była bolesna, a tragedia ziemiaństwa przyczyniła się do utraty wielu dóbr kultury.

Autorka ukazała szereg mechanizmów psychologicznych rządzących bohaterami. Książkę czyta się jak dobry reportaż. Pamięć dworu na polskiej wsi nadal bowiem pozostaje żywa.

| Paweł Czachor

ANNA WYLEGAŁA
BYŁ DWÓR, NIE MA DWORU
Wydawnictwo Czarne | Wołowiec 2022

Tajemnicze domostwo

W *Tajemniczym domostwie* celem graczy jest odkrycie, kto i w jaki sposób dokonał morderstwa. Informacje o tym wydarzeniu posiada nawiedzający to miejsce duch osoby niesłusznie skazanej na śmierć za tę zbrodnię. Stara się on naprowadzić śledczych na właściwy trop poprzez sny. Jednak na odkrycie prawdy mają oni tylko tydzień.

Każdy ze śledczych musi domyślić się, jakiego narzędzia zbrodni użyto oraz kto i gdzie dokonał zabójstwa. Kiedy już wszystkim się to uda, duch próbuje przekazać, który z zestawów przedmiotu, miejsca i osoby jest tym prawdziwym. Śledczy mogą ze sobą rozmawiać, duch jedynie zsyła sny, a robi to poprzez wykładanie przed graczami kart mających naprowadzić ich na właściwy trop. Każdej nocy przekazuje śledczym po jednym śnie, czyli od jednej do maksymalnie sześciu kart.

Od strony wizualnej gra prezentuje się dobrze. Ilustracje są piękne i mają wiele detali. Karty snów przywodzą na myśl te znane z gry *Dixit* – bez problemu można je zresztą nimi zastąpić. Ilustracje z *Dixit* pozwalają nawet nieco lepiej bawić się w *Tajemnicze domostwo*.

Gra ma mechanizmy pozwalające na dostosowywanie poziomu trudności, co niewątpliwie dobrze wpływa na jej regrywalność. Sama rozgrywka jest szybka i przyjemna. *Tajemnicze domostwo* doskonale sprawdzi się zarówno jako przerywnik pomiędzy innymi rozgrywkami, jak i pojedynczą gra na wieczór.

| Marcin „Alqua” Kłak
Krakowska Sieć Fantastyki

OLEKSANDR NEVSKIY I OLEG SIDORENKO
TAJEMNICZE DOMOSTWO
2 i więcej osób, 8–14 lat
Portal Games, cop. 2017

Drodzy Czytelnicy! Ależ się cieszymy, że ślecie nam swoje recenzje! Teraz czas na kolejną! Pamiętaj, Ty też możesz być naszym recenzentem – wyślij nam swoją literacką opinię! Możesz ją przesłać mailowo (recenzje@biblioteka.krakow.pl); więcej informacji znajdziesz na stronie Biblioteki Kraków. Jaki jest plan? Co miesiąc chcemy czytać Wasze recenzje! Wybieramy najlepsze, które publikujemy i nagradzamy! Do czytania!

| Redakcja

Recenzja Czytelnika

Przeczytałam w swoim życiu ogrom książek. Przeczytałam ich jeszcze więcej... Ale już teraz wiem, że *Życie Violette* Valérie Perrin będzie ze mną ZAWSZE. Jeśli w sercu miłośnika literatury jest szufladka na lektury niezapomniane i doskonałe, to właśnie do niej chowam tę powieść.

Valérie Perrin, niczym tytułowa Violette, ma zdolność ukazywania rzeczy w zupełnie innym świetle, niż widzieliby je inni. No bo pomyślcie tylko: jak to możliwe, że książka, której bohaterka jest dozorczynią cmentarza i wokół niego rozgrywa się duża część fabuły, a więc książka tak naprawdę smutna, może nosić w sobie potężny ładunek dobra, budującej nadziei, optymizmu i ciepła?

To książka, która otula i koi. Pomimo mrocznych brzmień sama w sobie jest jasnością i czystością, a równocześnie miłością i cierpieniem. W piękny i prosty sposób, bez epatowania banałem, opowiada o skomplikowanych relacjach i boleśnie trudnych wydarzeniach. Utkana z opowieści o Violette i ludziach jej bliskich. Wszystkie razem tworzą subtelne przesłanie o wyjątkowości i niepowtarzalności życia. Życia, które nigdy nie jest jednoznacznie dobre ani złe. Uczy pielęgnowania małych, codziennych radości.

Ta książka pozostanie ze mną na zawsze, nigdy jej nie zapomnę i będę do niej wracała w różnych momentach mojego życia – szczęśliwych i trudnych.

Idźcie na spotkanie z Violette – stanie się ona dla Was kimś wyjątkowym, kimś bliskim... Przeprowadzi Was przez smutek, nauczy pogodnego uśmiechu. To nie jest książka tylko o jej życiu, to książka o życiu każdego z nas.

| Agnieszka P.

VALÉRIE PERRIN
ŻYCIE VIOLETTE
Wydawnictwo Albatros | Warszawa 2022

Żyjemy w smutnych czasach wyrrywając kwiaty z korzeniami – pisze w jednym z wierszy Ołesia Mamczycz

fol. Iryna Briazgun

*każdy ma swoje piekło
niepokażne
wyretuszowane dziecięcym krzeselkiem
rusznikami dwoma-trzema książkami
biletem do Berlina*

śmiej się śmiej się śmiej się śmiej

*dopóki powietrze podatne
powtarza twoje rysy*

*śmiej się śmiej się
złota rozpacz chłostzcze dukatami po twarzy*

*usiądziesz przy brzegu
popłynęły lata po Dunaju
Dunaj twardy jak aluminium
wszystkich wpuszcza
nikogo nie wypuszcza*

*śmiej się śmiej się
tu zatrzymuje się czas
jak kość w gardle
jak światło
wbite w końcu tunelu*

Z języka ukraińskiego przełożyła
Aneta Kamińska

Poetka urodziła się w Kijowie w 1981 roku. Ukończyła eksperymentalny kierunek twórczość literacka na Kijowskim Uniwersytecie im. Tarasa Szewczenki. Mieszkała na przedmieściach Kijowa w komunie twórczej. Zajmuje się edukacją alternatywną, promocją czytelnictwa, pracuje też jako redaktorka w wydawnictwach dla dzieci i młodzieży. Ołesia Mamczycz organizowała akcje czytania wierszy podczas Majdanu. Każda z nich miała inną formułę. Debiutancki tomik poetyki pt. *Perekotybole* ukazał się w 2005 roku. W kolejnych latach wyszły dwa kolejne: *Obładynka* (2014), *Sonce pisał u dekret* (2014). Twórczość Ołesi Mamczycz została przetłumaczona na język angielski, polski, białoruski, gruziński, rumuński, rosyjski, litewski, łotewski i hebrajski. W Polsce jej wiersze były publikowane na stronach: Babiniec Literacki i ArtPapier oraz w antologii *Wschód – Zachód. Wiersze z Ukrainy i dla Ukrainy* (2014; tłum. Aneta Kamińska). Ołesia Mamczycz pisze również książki dla dzieci. Niektóre z nich zostały lekturami szkolnymi. Podczas rozmowy poetka przyznaje, że pisanie dla dzieci jest czystą radością i śmiechem. Twórczość dla dorosłego odbiorcy natomiast to zupełnie co innego, to dwa absolutnie różne sposoby pisania. Kiedy autorka pisze „dorosłą” poezję, jest jakby trochę w stanie szamańskim, czasem takie wiersze nawet prognozują jej – albo jej pokoleniu – życie. Dużo tego rodzaju wierszy pisała do początku Majdanu i wojny. Ołesia Mamczycz zaznacza, że poezja dla niej: *jest najbardziej skoncentrowaną formą języka, dobra poezja zawsze wie więcej niż autor*. Przyznaje również, że nie może pisać na te dwa sposoby równocześnie. Wszystko zależy od sytuacji, każdy rodzaj pisania przejawia się w innym okresie życia. W czasie wojny nie może pisać dla dzieci. Teraz pisze tylko dramatyczne wiersze dla dorosłych. Inaczej nie może być.

Poetka jest laureatką festiwalu: *Twoje talenty, Ukraino* (1992), *Młode wino* (2001), *Biennale Sztuki Aktualnej* (2004). Otrzymała nagrody: *Kultrewansz* (2004), *Blagovist* (2006), *Urba-skrzyżowanie* (2014), *Top Barabuka* (2020), *BookForum Best Book Award* (2021). Uzyskała również stypendia, m.in.: burmistrza Kijowa dla uzdolnionej młodzieży (2001); prezydenta Ukrainy dla Młodzieży Twórczej (2004); *Lane`a Kirkklan-*

da Fundacji Liderzy Przemian (2021–2022, Kraków).

Poetka już prawie od roku mieszka w Krakowie. Miasto bardzo jej się podoba, lubi obserwować ludzi, słuchać ich rozmów. Przyznaje: *staram się dużo czytać współczesnej polskiej poezji i odkrywać dla siebie nowych jej autorów, po prostu często rozmawiać z ludźmi, pytać. Ciekawi mnie nie turystyczny Kraków, a literacki i po prostu „Kraków krakowian”, czym odróżnia się humor, jakie różne i podobne traumy historyczne mamy*. Autorka chce tłumaczyć więcej polskiej poezji. Cały czas czyta i pisze wiersze, bo one pomagają nazwać nowe straszne doświadczenia wojny, wyrobić język na to, na co jeszcze nie mamy języka. To taka terapeutyczna funkcja poezji dla Ołesi Mamczycz. Żyjemy w trudnych czasach i właśnie dlatego tak ważna jest poezja. Gdy jesteśmy wyrzynani z korzeniami, jej moc ukoj.

| Ludmiła Guzowska

*wszystko to rani
jakby dno rzeki
zasiane szkłem*

*dwie nitki krwi
w wodzie
takie powolne
jak dwie tży
w powietrzu*

*serce przestępuje
z nogi na nogę
boli*

Z języka ukraińskiego przełożyła
Aneta Kamińska

dobrzy mężczyźni
zasiali tę wojnę
doglądali jej, usuwali chwasty
przynosili deszcz w dłoniach żeby nie uschła

a wojna rośla cherlawa
słabiutka
i ani słońce, ani woda, ani ogień jej nie podtrzymywały

niedobra wojna –
pomysleli mężczyźni

następnego roku posadzimy tu nie wojnę
tylko gruszę

Z języka ukraińskiego przełożyła
Aneta Kamińska

jak koło beczki z ogniem
ogrzać siebie?

jak nie chodzić w kółko
po placu
z którego zmyto krew
ale nie wspomnienia?

jak nie widzieć
otwierając oczy
i nie widzieć
zamykając oczy?

jak tańczyć teraz
jeśli nie z ogniem?

2 grudnia 2013

Z języka ukraińskiego przełożyła
Aneta Kamińska

taka niebieska dzisiaj kawa w mojej filiżance
nachyliłam się i widzę swoje odbicie
i krzyki ptaków parują nad płynem
a na dnie wyrastają zielone gałęzie
i osad czerwonego słońca na dnie
dzisiaj nie mam żadnych szans żeby się obudzić
jak należy
odstawiam filiżankę i długo patrzę w okno

Z języka ukraińskiego przełożyła
Aneta Kamińska

nie podchodź do mnie
mam czerwoną sukienkę
nie podchodź do mnie

nie podchodź do mnie
mam jedwabne pończochy
nie podchodź do mnie

widzę cię przez rzęsy
przez bukiet ognia
który parzy
ale nie grzeje

kiedy ja sama
pośrodku wszechświata
gram na bębnie

Z języka ukraińskiego przełożyła
Aneta Kamińska

żyjemy w smutnych czasach
wyrrywając kwiaty z korzeniami
darując je razem z ziemią

narzeczona szminką
suknię maluje na czerwono

siedzisz w czerwonym aucie
czerwone słońce nad głową
wisi
jak baner

!oj leciały dzikie gęsi
i runęły na ziemię
i zaczęły kurz skrzydłami miesiąc

i podniósł się kurz
i oblepił

suknię kwiat
auto słońce

ale nic się nie stało

Z języka ukraińskiego przełożyła
Aneta Kamińska

Wilku, dlaczego masz takie mądre oczy?

Trudno sobie wyobrazić, że wieki temu wilk był przyjacielem człowieka. Wiele kultur przypisuje swoje powstanie interwencji wilka, czy wręcz uważa to zwierzę za protoplastę ludu. Człowiek mógł uczyć się od tych dzikich stworzeń polowania, dowodzenia grupą, a nawet tworzenia więzi społecznych. Później czasy się zmieniły i wilk stał się wielkim wrogiem ludzkości. Z tego też powodu zaczęto bezwzględnie tępić ów gatunek, który zniknął z wielu obszarów krajów europejskich już w średniowieczu. Od dzieciństwa człowiek uczy się lęku przed tym zwierzęciem, przyswaja wiele fikcji i mylnych faktów. Szczycem wilkofobii była wiara w wilkołactwo. Psychologia każe przypuszczać, że w tym zabobonie kryje się wiele ukrytych, prymitywnych czy seksualnych instynktów.

Nie mamy świadomości, jak podobny do człowieka jest wilk i ile moglibyśmy się od niego ciągle nauczyć. Zwierzę to ma w sobie dostojeństwo, godność, arystokratyczną powściągliwość i drobnomieszczańskie umiłowanie dobrze zorganizowanego życia. Wilk nigdy nie zabija dla przyjemności, a ataki na człowieka są niezwykle rzadkie. Szkodom, które wyrządza hodowcom, można skutecznie przeciwdziałać. Świat wilka jest dobrze zorganizowany, pełen troski, pomocy, sprawiedliwego autorytaryzmu, a przywódcza dominacja nie ma nic wspólnego z agresją. Wilki potrafią odczuwać radość, bez troskę, ale też smutek i żalobę.

Kontakt z wilkiem w naturze, usłyszenie jego wycia jest dla człowieka niezapomnianym przeżyciem. Zwierzęta te pomagają uleczyć chorą duszę, dotrzeć do ukrytych emocji. Szkoda, że tak łatwo daliśmy się okłamać i zapomnieliśmy, że to my jesteśmy dla wilka największym zagrożeniem.

| Paweł Czachor

Krakowskie kalendarium literackie

2 X
1912

W Krakowie urodziła się **Irena Gumowska** (zm. 27.09.1991) – dziennikarka, publicystka. Była autorką licznych poradników, w których propagowała przede wszystkim zdrowy styl odżywiania oraz sztukę *savoir-vivre'u*. Wśród jej publikacji znajdują się m.in.: *ABC dobrego wychowania*, *Dookoła stołu*, *Elementarz gotowania*, *Kuchnia pod chmurką*, *Leśne skarby*, *Na co dzień i od święta*, *Wenus z patelni*, *Czy wiesz, co jesz?*, *Księga nastolatków*.

4 X
1922

We Lwowie urodził się **Adam Hollanek** (zm. 28.07.1998 w Zakopanem) – pisarz i publicysta, autor powieści sensacyjnych i fantastycznonaukowych oraz książek popularnonaukowych. W wyniku ekspatriacji w czasie wojny zamieszkał w Krakowie, z którym związał się na wiele lat. Pracował jako dziennikarz m.in. w „Gazecie Krakowskiej” oraz „Dzienniku Polskim”. Był założycielem i redaktorem tygodnika „Zdarzenia”, miesięcznika „Fantastyka” oraz miesięcznika „Nie z tej ziemi”. Opublikował m.in. powieści: *Księżna z Florencji*, *Zbrodnia wielkiego człowieka*, *Katastrofa na Słońcu*, *Antarktydy*, *Kochać bez skóry*, zbiory opowiadań: *Bandyci i policjanci*, *Skasować drugie ja*, *Pies musi wystrzelić*, opracowania popularnonaukowe: *Błysk milionów świec*, *Nieśmiertelność na zamówienie* oraz pamiętniki *Ja z Łyczakowa*.

7 X
1892

W Krakowie urodził się **Franciszek Bielak** (zm. 17.01.1973) – historyk literatury. Początkowo pracował jako nauczyciel języka polskiego w krakowskich gimnazjach. Po wojnie wykładał w krakowskiej Wyższej Szkole Pedagogicznej i Studium Pedagogicznym UJ oraz w Katedrze Historii Literatury Polskiej UJ. Był redaktorem *Roczników Historycznoliterackich PAN*. Zajmował się głównie literaturą staropolską i romantyczną. Opublikował szkice wspomnieniowe o środowisku humanistycznym Krakowa *Z odległości lat: wspomnienia i sylwetki*. Został pochowany na Cmentarzu Rakowickim. Jego imieniem nazwano jedną z krakowskich ulic w dzielnicy Zwierzyniec.

8 X
1902

W Będzinie urodziła się **Helena Rzadkowska** (zm. 21.01.1983 w Krakowie) – historyk, profesor krakowskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej. Od 1941 r. do śmierci mieszkała w Krakowie. Była jednym z twórców programu nauczania historii Polski dla wyższych szkół pedagogicznych. Opublikowała m.in. obszerną biografię Mariana Langiewicza. Została pochowana na Cmentarzu Salwatorskim.

11 X
1922

W Bielsku-Białej urodził się **Józef Marek** (zm. 13.04.2020 w Krakowie) – rzeźbiarz, malarz, poeta, profesor krakowskiej ASP. Był ilustratorem wielu książek, które ukazały się nakładem Wydawnictwa Śląsk.

14 X
1832

W Krakowie urodził się **Józef Wawel-Louis**, właśc. Józef Tadeusz Louis (zm. 21.03.1898) – prawnik, historyk, publicysta. Był miłośnikiem i znawcą Krakowa, jednym z założycieli i pierwszym prezesem Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa. Napisał wiele prac o Krakowie, za co otrzymał z rąk cesarza Franciszka Józefa tytuł szlachecki oraz przydomek *von Wawel*. Został pochowany na Cmentarzu Rakowickim.

18 X
1922

W Oleszycach urodził się **Olgiert Terlecki** (zm. 31.12.1986 w Krakowie) – prozaik i historyk. Od czasu zakończenia wojny mieszkał w Krakowie. Był redaktorem „Dziennika Polskiego” oraz „Życia Literackiego”. Opublikował powieści: *Polskie drogi*, *Concertina*, *Kierunek Cassino*, *Lekcja miłości*, *Opowieść Włoszki*, *Pokonani* oraz prace historyczne: *Barwne życie szarej eminencji*, *Bojowe szlaki pustynne*, *Generał Sikorski*, *Kuzynek diabła*, *Najkrótsza historia drugiej wojny światowej*. Został pochowany na Cmentarzu Rakowickim.

20 X
1892

W Krakowie urodził się **Jan Stanisław Bystron** (zm. 18.11.1964 w Warszawie) – etnograf i socjolog, profesor uniwersytetów w Poznaniu, Krakowie i Warszawie. W swych badaniach koncentrował się na kulturze polskiej, folklorze i twórczości ludowej. Był również encyklopedystą, autorem haseł związanych z kulturą i obyczajami polskimi. Wśród jego licznych publikacji znajdują się m.in.: *Dzieje obyczajów w dawnej Polsce*, *Etnografia Polski*, *Komizm*, *Publiczność literacka*, *Człowiek i książka*.

31 X
1922

Urodził się **Stanisław Haraschin** (zm. 22.05.2006) – muzykolog i wydawca. Przez wiele lat pracował w Polskim Wydawnictwie Muzycznym w Krakowie, gdzie był redaktorem serii *Monografie popularne* oraz serii przewodników, m.in. *Przewodnika koncertowego*. Był także tłumaczem, przekładał z języka niemieckiego prace z zakresu muzykologii. Został pochowany na Cmentarzu Salwatorskim.

opracowanie: Małgorzata Kosmala

Znachor do dzisiaj potrzebny...

20 września 1939 roku w Kutach, przy ówczesnej granicy z Rumunią, od rosyjskiej kuli zginął w mundurze żołnierza polskiego jeden z najpoczytniejszych pisarzy polskich, Tadeusz Dołęga Mostowicz. Jego popularność nie wygasła do dzisiaj. Dowodem jest premiera spektaklu *Znachor* według jego książki o tym samym tytule, w reżyserii Jakuba Roszkowskiego, na scenie MOS Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie.

Bardzo ciekawa scenografia (scenografia, kostiumy i światła Mirek Kaczmarek) zbudowana na ruchomych modułach, wokół których toczy się aktualna akcja na scenie... Doskonale wymyślona scena z motocyklem i wypadkiem – majstersztyk! Czy scena więzienna i sądowa... Oczywiście spektakl „ociera się o kicz”, ale w zdrowych i do przyjęcia proporcjach, które wywołują na twarzy uśmiech... Nosi też znamiona musicalu, co nadaje mu tempa, ale pozwala też akcji łatwiej przenosić się w różne czasoprzestrzenie.

Interesujące sceniczne kreacje, trudno nie wymienić Macieja Jackowskiego (prof. Wilczur vel Antoni Kosiba), który na scenie z eleganckiego chirurga przemienia się w „dziadziadego” znachora, czy Katarzyny Zawiślak-Dolny (przede wszystkim Marysia, ale i szansonistka oraz pielęgniarka) i Mateusza Bieryta (Leszek), a także Wojciecha Skińskiego (hrabia i prof. Dobraniecki).

Uznanie należy się też zespołowi muzycznemu pod dyktando Antoniego Skoliasa. Spektakl nie wybrzmiałby tak interesująco, gdyby nie muzyka i współczesne aranżacje

rockowych utworów, również dodających kropelkę kiczu do spektaklu (muzyka i opracowanie muzyczne: Antoni Skolias i Zuzanna Skolias, która także przygotowała aktorów wokalnie).

Znachor jest kolejną interesującą propozycją krakowskiego Teatru im. Juliusza Słowackiego, zaprezentowaną u progu nowego sezonu artystycznego 2022/23, dla którego przyjęto wymowne hasło: „Na krawędzi”.

| Janusz M. Paluch

FISZKI (089.3)

Dzień Dobroci dla Zwierząt

Jesień. Liście wędzną, równie szybko starzeją się słowa i nazwy. Tytułowe święto obchodzone jest w Polsce od 1929 r. w okolicach 4 października, w związku ze św. Franciszkiem z Asyżu, nonkonformistą przekraczającym wyobraźnię swej epoki, przemawiającym po bratersku do wilka i ptaków.

Ruch ludzi chcących poznać psychologię zwierząt oraz oszczędzić im cierpień musiał się zmierzyć z panującymi opiniami, nie tylko potocznymi, zakorzenionymi w praktyce, ale i głoszonymi jako naukowe i wykładanymi na uniwersytetach. Z dziedzictwem teo-

rii, że zwierzę jest maszyną i nie czuje bólu, polemizować trzeba było na gruncie doświadczenia, a nie filozofii. Zdrowy rozsądek i ludzki odruch okazał się bliższy rzeczywistości niż spekulacje.

Obraz zwierząt w języku jest w większości niekorzystny; nie sposób wyliczyć negatywnych konotacji wielu zwierząt. Jednym z mechanizmów poniżania człowieka jest używanie w stosunku do niego wyrazów odnoszonych zwykle do zwierząt: *łeb*, *pysk*, *kufa*, *łapa*, *łasić się*, *warknąć*, *zdychać*. Wyzwiskami są nazwy zwierząt: *psie*, *suko*, *świnio*, *małpo*, *wole*, *byku* *krasy*. Jednym z cięższych uchybień czci było nazwanie ko-

goś *bestią* (sprawy w sądach już od XVI wieku), określane też z węgierską *besztaniem*. Oczywiście nietrudno odnaleźć konotacje pozytywne i miłe zwroty, jak *kotku*, ale problemem jest ludzkie okrucieństwo i ludzka agresja, nazywane nie całkiem adekwatnie *zezwierzęceniem* lub *bestialstwem*. Można też naraz okazać łaskawość i poniżyć, oznajmiając człowiekowi, że coś się da dla niego zrobić, bo jest... dzień dobroci dla zwierząt.

Brak nam właściwych słów, by oddać zmianę stosunku do zwierząt domowych i hodowlanych, żyjących na wolności i ochraniających. Na początek więc dobroć, nie tylko jednodniowa.

| Artur Czesak

Magiczny Tykocin

Otoczony trzema wielkimi kompleksami leśnymi: Narwiańskim Parkiem Narodowym, Biebrzańskim Parkiem Narodowym oraz Puszcą Knyszyńską – Tykocin, to miasto o niezwyklej historii. W jego dzieje wpisana jest działalność takich osobistości jak: sekretarza króla Zygmunta Augusta – Łukasza Górnickiego, tłumacza dzieła znanego pod polskim tytułem *Dworzanin polski*, hetmanów: Janusza Radziwiłła oraz Stefana Czarnieckiego. W 1705 r. w Tykocinie król August II Mocny ustanowił najstarsze polskie odznaczenie państwowe – Order Orła Białego. Najwięk-

szym dobroczyńcą miasta był Jan Klemens Branicki. Jego zasługą jest rozbudowa starych i fundacja nowych obiektów. Miasteczko zachwyca liczbą i jakością zabytków. Brukowane kamieniem uliczki prowadzą pomiędzy załobnymi, małymi domami na reprezentacyjny rynek w kształcie trapezu. Zdobí go monumentalny pomnik Stefana Czarnieckiego, zaprojektowany przez francuskiego rzeźbiarza Pierre'a de Coudray'a. Jest to prawdopodobnie drugi (po Kolumnie Zygmunta) najstarszy świecki pomnik w Polsce. Wschodnią pierzeję rynku zamyka efektowna fasada barokowego kościoła pw. Trójcy Świętej. Tuż obok znajduje się pochodzący z XVII w. budynek alumnatu, czyli przytułku dla inwalidów wojennych (ciekawostka: „grał” restaurację Struzikowej w serii filmów w reżyserii Jacka Bromskiego pt. *U Pana Boga w ogródku / za miedzą / za piecem*).

Pozostaje nam jeszcze rzut oka na zespół klasztorny Bernardynów i możemy kierować się do niedawno odbudowanego, a rodowodem sięgającego XV w. zamku, swego czasu ulubionego miejsca króla Zygmunta Au-

gusta. W losach tejże fortalicii skupiają się wszystkie możliwe dramatyczne wydarzenia w dziejach Polski. Ważny rozdział w historii miasta stanowiło osadnictwo żydowskie. Przed II wojną światową Żydzi stanowili blisko połowę mieszkańców. Ich historia skończyła się gwałtownie w sierpniu 1941 r. W przestrzeni miejskiej pozostały charakterystyczne budowle: Wielka Synagoga – jedna z najstarszych w Polsce ze znakomicie odrestaurowanym wnętrzem oraz Mała Synagoga zwana Domem Talmudycznym. Obie spełniają obecnie funkcje muzealne. Czarująca zabytkami, atrakcyjna turystycznie a zarazem spokojna miejscowość, wspominająca niegdysiejszą wielokulturowość, działa na przyszłość jak magnes. Dodać jeszcze wypada, że około 3 km od centrum Tykocina znajduje się położony w starorzeźcu Narwi Dwór Pentowo, szczycący się tytułem Europejskiej Wioski Bocianie. No i czegoż więcej trzeba...

| Anna Grychowska

Zamek w Tykocinie, fot. Michał Grychowski

Tykociński rynek i kościół
fot. Michał Grychowski

WYSTAWY

Goya fizjonomista

Język twarzy w twórczości graficznej Goi

W podziemiach Instytutu Cervantesa w Krakowie gości niezwykła wystawa jednego z najwybitniejszych artystów Hiszpanii – Francisca Goi – malarza, grafika i rysownika doby romantyzmu, znanego portrecisty arystokracji i twórcy scen rodzajowych. Ewoluuował od baroku do rokoka, by stworzyć swój własny oryginalny styl. Dzięki uprzejmości Królewskiej Akademii Sztuk Pięknych św. Ferdynanda w Madrycie i wsparciu Ambasady Hiszpanii w Polsce zaprezentowano tutaj 37 rycin (łączył akwafortę z akwatintą) należących do jego trzech najśłynniejszych cykli:

Kaprysy, *Okropności wojny* i *Szaleństwa*, a także rysunki z traktatów fizjonomicznych z epoki. Kurator wystawy Juan Bordes (znawca i badacz twórczości Goi) wysnuwa tezę, że artysta *inspirował się pseudonaukowymi teoriami fizjonomiki*, publikowanymi w traktatach epoki Oświecenia i niezwykle popularnymi w jego czasach, by stworzyć swe mroczne dzieła wyprzedzające epokę. Karykaturalne, zdeformowane, bywa że wręcz patologiczne twarze, nawet o zwierzęcych rysach, stanowią wizerunki psychologiczne postaci, czasami są portretami alegorycznymi – pokazują emocje, strach, okrucieństwo. Artysta piętnował

„Dwa oblicza Gołogórskiego” czyli Krakowskie Szkło na Lipowej

Wędrując Szklanym Polskim Szlakiem, nie sposób ominąć naszej Krakowskiej Huty, której początki sięgają 1931 roku. W czasie II wojny światowej zakład znajdował się pod zarządem niemieckim, a po 1945 r. majątek został znacjonalizowany. Powstały wówczas Krakowskie Zakłady Szklarskie, których lata świetności przypadły na czasy PRL-u.

W latach 60. XX w. na Lipowej 3 rozpoczął działalność ośrodek naukowo-badawczy zajmujący się szkłem. Zakład zastąpił w całej Polsce nie tylko z prowadzenia specjalistycznych badań nad szkłem, ale i z produkcji barwnych szkła artystycznych, znanych jako szkła krakowskie „Krakuski”.

Wazony, puchary, kielichy kreowane tam były przez czołowych polskich projektantów: Mariana Gołogórskiego, Jerzego Słuczana-Orkusza, Michała Jakubasa, Zofię Pasek, Barbarę Świsacką. Ręcznie formowane wyroby szybko zdobyły popularność w kraju i za granicą. Produkcja podjęta w 1969 r. została zakończona z przyczyn ekonomicznych w roku 1998.

Z okazji jubileuszu 50-lecia pracy twórczej w Centrum Szkła i Ceramiki prezen-

towana była wystawa szkła, których projektantem jest związany z tym zakładem Marian Gołogórski. Jest to artysta wszechstronny. Z wykształcenia rzeźbiarz (studiował w pracowni Jacka Pugeta i Mariana Koniecznego), zajmuje się także malarstwem, rzemiosłem artystycznym oraz tworzeniem w szkłe. Jego styl jest niepowtarzalny – nasycony kolorami, pełen ekspresji. Fascynuje go przyroda. To właśnie ona natchnęła artystę do stworzenia szklanych owoców, w tym słynnego jabłka, które uznane zostało za przykład polskiego pop-artu.

Prace sprzed dekad i te, które powstały zaledwie kilka tygodni temu (artysta wciąż tworzy), można było zobaczyć na wystawie „Dwa oblicza Gołogórskiego”. Dla mnie samej dodatkowym bonusem był fakt, iż oprowadzał mnie po niej osobiście sam projektant. Ekspozycja prezentowana była w Krakowskiej Hucie Szkła przy ulicy Lipowej od 13 maja do 29 lipca 2022.

| Jolanta Wierzchowska-Kozaczka

► w nich ludzkie błędy i wady, szaleństwo i ekstrawagancje, na pewno szokowały wówczas, a i teraz nie są obojętne. Wystawa jest mocna, ale podana w sposób bardzo estetyczny i warto ją obejrzeć, by pokłonić się mistrzowi... potrwa do 25 listopada.

| Barbara Zajączkowska

Książki o zwierzętach, które warto przeczytać:

■ ADAM WAJRAK, WILKI

Opatrzona licznymi fotografiami gawęda Adama Wajraka o wilkach. O tym, jak sam autor zaznał się z tymi fascynującymi zwierzętami, ale nie tylko. Jest to też bowiem opowieść o okrucieństwie, jakiego ludzie dopuszczali się – a niejednokrotnie nadal dopuszczają – wobec nich. Momentami brutalna, książka budzi jednak w czytelniku niesamowite pokłady empatii. Po lekturze będziecie już spojądać na wilki z zupełnie innej perspektywy.

■ DAVE GOULSON, ŻĄDŁA RZĄDZĄ. MOJE PRZYGODY Z TRZMIELAMI

Dave Goulson jest nie tylko badaczem trzmieli, ale też – a może przede wszystkim – ich ogromnym pasjonatem. Zamiłowanie autora do tych małych, ale potrzebnych zwierzątek bije z każdej strony książki. *Żądła rządzą* to ze swadą opowiedziana historia trzmieli oraz licznych obserwacji i badań nad nimi prowadzonych. Również ta książka ukazuje fatalny wpływ człowieka na ekosystem i przestrzega przed kolejnymi zagrożeniami.

■ NOAH STRYCKER, RZECZ O PTAKACH

Podtytuł tej książki brzmi *ptaki powiedzą nam wiele o nas samych* i w zasadzie w tym zdaniu można by ją w całości streścić. Autor ukazuje różne fenomeny ptasiego życia, zestawiając je – zdawałoby się – z wyłącznie ludzkimi emocjami i zachowaniami, takimi jak samoświadomość, miłość, tworzenie dzieł sztuki czy opłakiwanie zmarłych. Obok sporej dawki faktów i ciekawostek czytelnik ma zatem również możliwość dowiedzieć się czegoś więcej o... sobie samym.

| Agnieszka Woś

Przytul psa, pogłaskaj kota

Serce człowieka można poznać po tym, jak traktuje zwierzęta
Immanuel Kant

Kto z nas nie chciał w dzieciństwie mieć psa, kota lub chomika? Już dawno udowodniono, że zwierzęta dają poczucie bezpieczeństwa, wywołują pozytywne emocje, odstresowują. Psycholodzy zwracają uwagę na kontakt dzieci ze zwierzętami. Dziecko, które wychowuje się ze zwierzątkiem, wykazuje mniejsze skłonności do zaburzeń, nabywa poczucia odpowiedzialności, uczy się dbać o pupila, jest empatyczne.

Na kształtowanie relacji dziecka ze zwierzęciem ma też wpływ literatura. Na rynku wydawniczym pojawia się mnóstwo książek na ten temat dla młodszych i starszych czytelników. Ich bohaterami są nie tylko psy czy koty, ale także sarenki, zające, słonie, małpki. Warto sięgnąć między innymi po opowiadania Renaty Piątkowskiej pt. *Oko w oko ze zwierzęciem*. Uśmiech na twarzy dziecka wywoła niesforny gwarek, zdziwi je bezdomne psy w moskiewskim metrze, wzruszą delfiny ratujące małego Matka przed rekinem. Dużą popularnością cieszy się seria o kocie Cukierku Waldemara Cichonia. Niesamowite przygody Cukierka (opowiadane przez niego samego) rozbawiają nie tylko dzieci, ale także dorosłych. Ciekawa jest też książka Barbary Kosmowskiej *Tru. Love Story*. To piękna historia o zajączku Tru – wynalazcy piszącym leśny pamiętnik, z którego dowiadujemy się o problemach jego przyjaciół i mamy Zajączkowej Wargi. Dodatkowym atutem tej pozycji są niezwykle, magiczne, rozbudzające wyobraźnię dziecka ilustracje Emilii Dziubak.

A może wybierzecie się z dziećmi do biblioteki, by poszukać jeszcze innych zwierzęcych bohaterów? To będzie na pewno świetna zabawa, a wieczorna lektura pozwoli spokojnie zasnąć.

| Ewa Strach

Kalendarium wydarzeń kulturalno-edukacyjnych

wydarzenia dla dzieci

wydarzenia w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”

NIE WIEM, NIE WIEM I TRZYMAM SIĘ TEGO – WYSTAWA PRAC MACIEJA SZCZURKA-MAKSYMIIUKA

1–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Wystawa prac Macieja Szczurka-Maksymiu-ka, absolwenta Wydziału Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Dyplom uzyskał w pracowni malarstwa prof. Leszka Misiaka. Mieszka i tworzy w Krakowie.

PLANETA SKOJARZEŃ – WYSTAWA

1–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 16, ul. W.E. Radzikowskiego 29, tel. 797 301 005

Wystawa prac Ewy Mazurkiewicz, Haliny Kamionki i Agnieszki Madej z Klubu Kultury *Paleta*.

MADONNA Z RÓŻAŃCEM – JERZY PULCHNY, CZYLI GALERIA JEDNEGO OBRAZU

1–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Prezentacja akwareli Jerzego Pulchnego. Artysta maluje i rysuje, stosując różne techniki: akwarela, pastel, tusz, gwasz.

W KALEJDOSKOPIE BARW – WYSTAWA PRAC HALINY GOŁĘBIEWSKIEJ-KĘSEK

1–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Czytelnia naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Wystawa obrazów Haliny Gołębiowskiej-Kęsek. Z wykształcenia nauczycielka, lektorka języka rosyjskiego i angielskiego, z zamiłowania malarka. Swoje fascynacje krajobrazem przenosi na płótno. Największą przyjemność czerpie z malowania kwiatów i pejzaży. Maluje olejem i pastelami, ale stosuje także akryl i akwarele.

KOLORY LATA – WYSTAWA JOLANTY ZAGAŃCZYK

1–14 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 27, ul. Królowej Jadwigi 37b, tel. 797 301 016

Wystawa prac Jolanty Zagańczyk. Artystka oprócz szybkich szkiców ołówkiem, maluje

je suchymi i olejnymi pastelami, a także farbami akrylowymi i akwarelowymi. Od 2018 roku jest członkiem Grupy Krakowskiej z Willi Decjusza, w której artyści nieprofesjonalni wspólnie malują, dyskutują o sztuce, zwiedzają wystawy malarskie.

ŚWITEŻ – WYSTAWA PLANSZ DO GRY KARCIANEJ

1–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Wystawa grafik przygotowanych przez artystkę Annę Pałosz do gry karcianej Świteż. W grze karcianej bardzo ważną rolę pełnią ilustracje. Autorzy projektu odeszli od tradycyjnych wyobrażeń, przedstawiających bohaterki *Ballad i romansów* z rozwianym włosiem, w zwiewnych koszulach. Pomysł Anny Pałosz inspirował, zaskakuje i na pewno nie pozostawia obojętnym.

Na grafikę projektu duży wpływ wywarł folklor pogranicza litewsko-białoruskiego, a więc terenów „domowych” Mickiewicza.

Projekt zrealizowany został dzięki dofinansowaniu z programu *Ballady i romanse* Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, patronat honorowy objął Wydział Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, a partnerami są Biblioteka Kraków i Teatr Lalek „Rabcio”, patronat medialny nad projektem sprawuje Radio Kraków.

PIONIERZY NOWEJ HUTY – WYSTAWA FOTOGRAFII STANISŁAWA SENISSONA

1–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 54, os. Młodości 8, tel. 12 644 13 22

Wystawa towarzysząca wydarzeniu *Nowa Huta dawniej i dziś – Mogiła Fest!* Na wystawie zaprezentowano reprodukcje zdjęć wykonanych przez Stanisława Senissona latem 1949 r. w podkrakowskiej wsi Mogiła. Wystawa obejmie głównie portrety budowniczych, którzy często przybywali do Mogiły z różnych stron kraju, aby szukać swojego miejsca w nowej rzeczywistości. Zdjęcia pochodzą ze zbiorów Krakowskiego Towarzystwa Fotograficznego.

RADOŚĆ MALOWANIA

3–21 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 35, ul. T. Chałubińskiego 47, tel. 797 024 005

Wystawa malarstwa Elżbiety Żmijowskiej i Piotra Żmijowskiego w cyklu *Rodzinne pasje*.

PORTRETY

3–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 20, ul. Opolska 37, tel. 797 301 026

Wystawa obrazów i rzeźb Leopolda Rogowskiego. Artysta jest emerytowanym nauczycielem plastyki, absolwentem Uniwersytetu Śląskiego na kierunku artystyczno-pedagogicznym oraz studiów podyplomowych. Głównymi tematami jego prac są kobiety, konie i psy, nie ogranicza się jedynie do malarstwa, ale też modeluje i rzeźbi z masy papierowej.

MAGICZNY TEATR PIU – WYSTAWA MAGGIE PIU

10–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Wystawa obrazów malarki i rysowniczkii Maggie Piu, z wykształcenia architektki. Jej artystyczne upodobania wiążą się z wizerunkiem kobiety. Obrazy Maggie tworzą magiczny i wyjątkowy klimat secesji.

KONSULTACJE DLA STUDENTÓW I MATURZYSTÓW

1–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Spotkania przygotowujące uczniów do egzaminu dojrzałości oraz studentów do obrony prac dyplomowych. Bibliotekarze pomogą w wyborze tekstów i opracowań literatury, doradzą, jak pracować z tekstem oraz tworzyć bibliografię.

KONSULTACJE DLA STUDENTÓW I MATURZYSTÓW

1–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 45, Czytelnia i wypożyczalnia popularno-naukowa, ul. L. Teligi 24, tel. 797 024 019

Spotkania przygotowujące uczniów do egzaminu dojrzałości oraz studentów do obrony prac dyplomowych. Bibliotekarze pomogą w wyborze tekstów i opracowań literatury, doradzą, jak pracować z tekstem oraz tworzyć bibliografię.

(Z)RĘCZNIE

1 października, godz. 9.00–14.00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Spotkanie dla osób zainteresowanych poznaniem różnych technik dziewiarskich.

BIBLIOTEKA KULTURY – SPOTKANIE Z WIESŁAWEM DRABIKIEM

3 października, godz. 17.00

Filia nr 15, ul. Dobrego Pasterza 100, tel. 12 417 22 73

Spotkanie autorskie z Wiesławem Drabikiem, twórcą książek dla dzieci, m.in. *Bajka o smoku i Kraków*, i o tym jak powstał Kraków, *Poznajemy Kraków*. Spotkanie tłumaczone na język ukraiński. Wydarzenie realizowane w ramach projektu *Biblioteczne mosty kulturowe* dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Kultura – Interwencje. Edycja 2022. Zapisy za pośrednictwem formularza dostępnego na www.biblioteka.krakow.pl.

WRĘCZENIE NAGRODY ZŁOTEJ I ZIELONEJ GRUSZKI

4 października, godz. 12.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Wręczenie Nagrody Złotej i Zielonej Gruszki, przyznawanej corocznie przez Stowarzyszenie Dziennikarzy Rzeczypospolitej dla wybitnych, zasłużonych dziennikarzy i młodych, obiecujących redaktorów.

KRESOWA ATLANTYDA. HISTORIA I MITOLOGIA MIAST KRESOWYCH – PROFESOR STANISŁAW SŁAWOMIR NICIEJA

4 października, godz. 17.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich. Prowadzenie: Anna Stengl.

BIBLIOTEKA KULTURY – SPOTKANIE Z KATARZYNĄ RYRYCH

4 października, godz. 17.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Spotkanie z Katarzyną Ryrych, autorką książek dla dzieci i młodzieży, m.in. *Chuligania*, *Dziura w serze*, *Pas startowy*. Spotkanie tłumaczone na język ukraiński. Wydarzenie realizowane w ramach projektu *Biblioteczne mosty kulturowe* dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Kultura – Interwencje. Edycja 2022. Zapisy za pośrednictwem formularza dostępnego na www.biblioteka.krakow.pl.

JEŻE KSIĄŻKOWE!

4 października, godz. 17.00

Filia nr 20, ul. Opolska 37, tel. 797 301 027

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Uczestnicy poznają kolczastych bohaterów książek dziecięcych i własnoręczne wykonają zakładki z jeżami. Celem zajęć jest przybliżenie młodym czytelnikom zagadnień o ochronie dzikich zwierząt.

SPOTKANIE AUTORSKIE Z MAŁGORZATĄ WĘGLARZ

4 października, godz. 18.00

Filia nr 21, Czytelnia naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Spotkanie autorskie z Małgorzatą Węglarz, która pod pseudonimem Maggie Moon wydała thrillery *Posiadłość* oraz *Ród wyklętych*. Jej druga miłość to reportaże, w których podejmuje wątki trudne i niepopularne, chętnie sięga po tematy tabu. W 2021 roku ukazała się jej książka *Wszystko, co powinieneś wiedzieć, zanim umrzesz. Tajemnice branży pogrzebowej*. W marcu 2022 roku swoją premierę miał reportaż *Starzy ludzie nie istnieją*.

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PISANIA LISTÓW

5 października, godz. 16.00

Filia nr 55, os. Teatralne 25, tel. 12 644 40 46

Zajęcia literacko-plastyczne dla dzieci. Uczestnicy napiszą listy zaadresowane do koleżanki, babci czy rodzica. Chętni wykonają laurki z życzeniami. Zapisy mailowe lub telefoniczne.

GRAMY W PLANSZOWE!

5 października, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe dla najmłodszych. Spotkanie dla dzieci w wieku 4–6 lat. Zapisy mailowe lub telefoniczne.

KLUB DOJRZAŁEGO CZYTELNIKA

6 października, godz. 11.00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Spotkanie Klubu Dojrzałego Czytelnika. Uczestnicy będą rozmawiali o Feliksie Konecznym, krakowskim historyku, historiozofie, bibliotekarzu, krytyku teatralnym i publicyście. W bieżącym roku przypada 160. rocznica jego urodzin.

NIE BÓJ SIĘ POEZJI! – WIECZÓR AUTORSKI AGATY GŁĄŻEWSKIEJ SALON LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW

6 października, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie autorskie z Agatą Głazurewską wokół książki *Nie bój się poezji!* Książka jest próbą pokazania wartości poezji, która w dzisiejszym świecie – zupełnie bezpodstawnie – odchodzi do lamusa. Prowadzenie: Bożena Boba-Dyga.

W KALEJDOSKOPIE BARW – WERNISAŻ PRAC HALINY GOŁĘBOWSKIEJ-KĘSEK

6 października, godz. 18.00

Filia nr 21, Czytelnia naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Wernisaż wystawy prac Haliny Gołębowskiej-Kęsek.

DZIEŃ WANNY

7 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Zajęcia z cyklu *Zróbmy sobie Dzieło Sztuki!* Uczestnicy metodą origami wykonają papierową wannę, którą będzie można wykorzystać np. w domku dla lalek. Przygotowana zostanie wystawa książek o historii sanitariatów i higienie.

UWOLNIJ SŁOWA

8 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Zabawa poetycka dla dzieci oraz dorosłych polegająca na indywidualnym lub zespołowym

stworzeniu własnego utworu. Uczestnicy zabawy otrzymają pudełko z ukrytymi słowami pochodzącymi z wierszy znanych poetów. Zadaniem będzie ułożenie z dostępnych słów nowego autorskiego wiersza, który zaprezentowany zostanie w poetyckiej galerii, przygotowanej specjalnie na tę okazję. Wydarzenie organizowane w ramach XII Nocy Poezji. Projekt zrealizowano przy udziale finansowym Miasta Kraków.

ARTBOOK – CO TO TAKIEGO?

8 października, godz. 12.00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Międzypokoleniowe warsztaty literacko-plastyczne polegające na tworzeniu artbooka, czyli autorskiej książki budowanej na podstawie wybranego wiersza. Uczestnicy zajęć, opierając się na własnej interpretacji wiersza, przygotowują indywidualne, nieszablonyowe, autorskie książki artystyczne, których strona graficzna jest ściśle związana z utworem poetyckim. Wydarzenie organizowane w ramach XII Nocy Poezji. Projekt zrealizowano przy udziale finansowym Miasta Kraków. Zapisy za pośrednictwem formularza dostępnego na www.biblioteka.krakow.pl.

ZABAWA SŁOWEM – SPOTKANIE Z AGNIESZKĄ FRĄCZEK

8 października, godz. 13.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Spotkanie z Agnieszką Frączek, autorką wierszy i opowiadań. Pisarka opowie o swojej pracy. Uczestnicy wezmą udział w zabawach słownych i literackich. Wydarzenie organizowane w ramach XII Nocy Poezji. Projekt zrealizowano przy udziale finansowym Miasta Kraków. Zapisy za pośrednictwem formularza dostępnego na www.biblioteka.krakow.pl.

OTWARTY DZIEŃ HOGWARTU – GRATERENOWA W BIBLIOTECIE

8 października, godz. 16.15–18.30

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

8 października od godz. 16.15 Hogwart otwiera drzwi. Każdy będzie mógł sprawdzić, czy ma zdolności magiczne. Podczas próby magii uczestnicy dowiedzą się: jakiego mają patronusa, do jakiego domu przynależą, czy znają się na magii. Aby dostać się do Hogwartu należy dwa razy okrążyć budynek Biblioteki Głównej przy ul. Powroźniczej 2. Drzwi do biblioteki jest troje, ale tylko jedno prowadzi do Hogwartu... Zapisy mailowe lub telefoniczne.

KSIĄŻKOWY DEBIUT POETYCKI – SPOTKANIE Z LAUREATKĄ KARINĄ CABAN I PROMOCJA TOMIKU

8 października, godz. 16.30

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie autorskie z Kariną Caban, laureatką 9. edycji Konkursu im. Anny Świrszczyńskiej na Książkowy Debiut Poetycki 2022, połączone

z promocją tomiku *Dużo drobnych*. Wydarzenie organizowane w ramach XII Nocy Poezji. Projekt zrealizowano przy udziale finansowym Miasta Kraków. Prowadzenie: Bronisław Maj, Małgorzata Lebda.

PERON LITERACKI

8 października, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Warsztaty literackie dla tych, którzy piszą i chcą szlifować swój talent. Publiczna prezentacja autorskich utworów. Wydarzenie organizowane w ramach XII Nocy Poezji. Projekt zrealizowano przy udziale finansowym Miasta Kraków. Prowadzenie: Jadwiga Malina.

NA GÓRALSKĄ NUTKĘ – WIECZÓR AUTORSKI MARIANA KOWALIKA

10 października, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Nowy tomik Mariana Kowalika poświęcony obyczajom i życiu w górach, w całości napisany gwarą góralską. Oprawa muzyczna: kapela Skalni pod przewodnictwem Józefa Brzuchacza. Prowadzenie: Marzena Dąbrowa-Szatko.

WIECZÓR AUTORSKI ROBERTA MARCINKOWSKIEGO

11 października, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Robert Marcinkowski – architekt, nauczyciel akademicki, poeta, plastyk, autor, wykonawca piosenek. W dorobku oprócz realizacji architektonicznych posiada indywidualne wystawy rysunków i fotografii, liczne piosenki oraz ilustracje muzyczne i plastyczne. Jest członkiem ZLP, au-

torem książek poetyckich, m.in.: *Jutro, Przez krajobraz nieziemski iście, ...Kolwiek, Kierunki żeglugi*.

MISTRZ DŁUTA I JEGO UCZENNICA – AUGUST RODIN I CAMILLE CLAUDEL

12 października, godz. 14.00

Filia nr 45, Czytelnia i wypożyczalnia popularnonaukowa, ul. L. Teligi 24, tel. 797 024 019

Spotkanie dla seniorów. Wykład Krystyny Maśnik poświęcony twórczości i relacjom osobistym wybitnej pary rzeźbiarzy francuskich Augusta Rodina i Camille Claudel.

JESIEŃ – ŻÓŁTY PAŹDZIERNIK

12 października, godz. 16.00

Filia nr 55, os. Teatralne 25, tel. 12 644 40 46

Zajęcia literacko-plastyczne dla dzieci. Uczestnicy wykonają prace plastyczne o jesieni i wraz z bibliotekarzem przygotowują wystawę.

JESIENNE JEŻE

12 października, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Warsztaty dla dzieci, podczas których będzie można wykonać papierowe jeże. Zapisy mailowe lub telefoniczne.

PIENIĄDZE NIE ROSNĄ NA DRZEWIE – PAŹDZIERNIK MIESIĄCEM OSZCZĘDZANIA

12 października, godz. 17.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Spotkanie Klubu Słuchającego Malucha. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książki o historii pieniędzy oraz sposobach ich oszczędzania. Dzieci wykonają skarbonki.

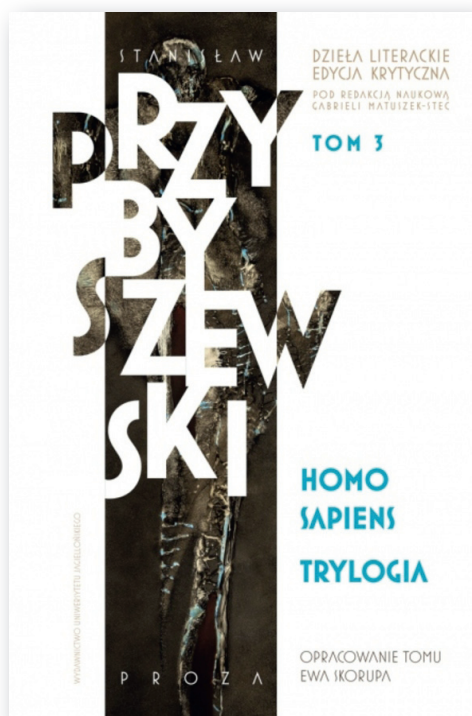

**HOMO SAPIENS. TRYLOGIA
– PROMOCJA TRZECIEGO TOMU EDYCJI
DZIEŁ LITERACKICH STANISŁAWA
PRZYBYSZEWSKIEGO**

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Promocja książki *Homo sapiens. Trylogia* wydanej przez Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego w serii *Dzieła literackie. Edycja krytyczna*. W dyskusji wezmą udział: prof. Gabriela Matuszek-Stec (redaktor naukowa edycji krytycznej) i prof. Ewa Skorupa (redaktor tomu). Prowadzenie: prof. Mateusz Skucha.

**WARSZTATY LITERACKIE ON-LINE
PERON LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW**

12 października, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką” ON-LINE,
tel. 512 455 260

Prowadzenie: Jadwiga Malina, Michał Piętniewicz.

WSZYSTKIEGO NAJLEPSZEGO KUBUSIU!

13 października, godz. 12.00–14.00

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dzieci,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 020

Zajęcia dla dzieci z okazji urodzin Kubusia Puchatka. W programie głośne czytanie, gry, oraz zabawy plastyczne.

PLANSZÓWKOWANIE DLA DOROSŁYCH

13 października, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe. Spotkanie dla dorosłych i starszej młodzieży. Zapisy mailowe lub telefoniczne.

BAJKA O WIŚLE

13 października, godz. 17.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7,
tel. 12 642 16 43

Zajęcia dla dzieci, podczas których wysłuchają opowieści o Wiśle przedstawionej za pomocą techniki kamishibai, wezmą również udział w rozmowie oraz działaniach plastycznych.

**FAKTY MUSZĄ ZATAŃCZYĆ – WIECZÓR
AUTORSKI MARIUSZA SZCZYGŁA
SALON LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW**

13 października, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Mariusz Szczygł – dziennikarz, reportażysta, pisarz i wykładowca akademicki. Laureat licznych nagród m.in. Nagrody Literackiej „Nike” za książkę reporterską *Nie ma*.

Prowadzenie: Agnieszka Staniszevska-Mól.
Zapisy na spotkanie za pośrednictwem formularza dostępnego na www.biblioteka.krakow.pl.

**SPOTKANIE AUTORSKIE Z KATARZYNĄ
KOBYLARCZYK**

13 października, godz. 18.00

Filia nr 21, Czytelnia naukowa, ul. Królewska 59,
tel. 797 301 022

Spotkanie autorskie z Katarzyną Kobylarczyk, nowohucianką, reporterką, dziennikarką, autorką książek *Strup. Hiszpania rozdrapuje rany*, *Pył z landrynek. Hiszpańskie fiesty*, *Baśnie z bloku cudów. Reportaże nowohuckie i Kobiety Nowej Huty. Cegły, perły i petardy*, laureatką Nagrody im. Ryszarda Kapuścińskiego za reportaż literacki oraz Kryształowej Karty Polskiego Reportażu – Nagrody Prezydenta Lublina. Dla Małopolskiego Instytutu Kultury napisała pięć zbiorów reportaży historycznych poświęconych kulturze i historii regionu. Publikowała m.in. w „Dzienniku Polskim”, „Gazecie Wyborczej” i „Tygodniku Powszechnym”. Prowadzenie: Paweł Czachor. Wydarzenie finansowane ze środków Rady Dzielnicy V Krowodrza.

Fot. Katarzyna Drózd

JESIEŃ W STUMILOWYM LESIE

14 października, godz. 17.00

Filia nr 20, Wypożyczalnia dla dzieci,
ul. Opolska 37, tel. 797 301 027

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Z okazji urodzin Kubusia Puchatka uczestnicy wysłuchają fragmentów książek A.A. Milnego, rozwiążą zagadki, poznają „Kubusiowe mądrości” i wykonają „puchatkową” pracę plastyczną.

KOLORY LATA – FINISAŻ WYSTAWY

14 października, godz. 18.00

Filia nr 27, ul. Królowej Jadwigi 37b,
tel. 797 301 016

Finisaż wystawy prac Jolanty Zagańczyk. Artystka, oprócz szybkich szkiców ołówkiem, maluje suchymi i olejnymi pastelami, a także farbami akrylowymi i akwarelowymi. Od 2018 roku jest członkiem Grupy Krakowskiej z Willi Decjusza, w której artyści nieprofesjonalni wspólnie malują, dyskutują o sztuce, zwiedzają wystawy malarskie.

WZNOWIENIE

15 października, godz. 10.00

Filia nr 45, Czytelnia i wypożyczalnia popularnonaukowa, ul. L. Teligi 24, tel. 797 024 019

Spotkanie dla seniorów w cyklu *Teatr w bibliotece*. Uczestnicy obejrzą kameralne przedstawienie Macieja Wojtyłki. Nagranie z archiwalnych zasobów Narodowego Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej.

**KROWDRZA SUBIEKTYWNIE – SPOTKANIE
Z JANUSZEM MIKĄ**

18 października, godz. 18.00

Filia nr 21, Czytelnia naukowa, ul. Królewska 59,
tel. 797 301 022

Spotkanie autorskie z Januszem Miką – pisarzem, dziennikarzem, publicystą, muzykiem. Prowadzenie Krzysztof Maćkowski. Wydarzenie finansowane ze środków Rady Dzielnicy V Krowodrza.

JESIENNE JEŻE

19 października, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Warsztaty dla dzieci, podczas których będzie można wykonać papierowe jeże. Zapisy mailowe lub telefoniczne.

**NA POWRÓT – WIECZÓR AUTORSKI
BOGUSŁAWA DOPARTA**

20 października, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Bogusław Dopart – literaturoznawca, teoretyk i historyk literatury, profesor na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prowadzenie: Jadwiga Malina.

„Biblioteczne mosty kulturowe”

to polsko-ukraiński projekt adresowany do rodzin z dziećmi z obu krajów.

Biblioteka Kraków zaprasza do udziału w:

- spacerach literackich,
- warsztatach teatralnych,
- spotkaniach autorskich z krakowskimi pisarzami,
- warsztatach plastycznych tworzenia ilustracji,
- warsztatach z elementami biblioterapii,
- konkursie plastycznym,
- literackiej grze terenowej.

Szczegółowy harmonogram wydarzeń dostępny na www.biblioteka.krakow.pl

„Бібліотечні культурні мости”

це польсько-український проєкт, адресований до сімей із дітьми з двох країн.

Бібліотека Краків запрошує до участі в:

- літературних прогулянках,
- театральних майстер-класах,
- авторських зустрічах з краківськими письменниками,
- художніх майстер-класах створення ілюстрації,
- майстер-класах з елементами бібліотерапії,
- художньому конкурсі,
- літературній тереновій грі.

Детальний графік подій доступний тут www.biblioteka.krakow.pl

BIBLIOTEKA KRAKÓW • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA